

فیض الله بن عبدالقاهر تفرشی

تفرشی، فیض الله بن عبدالقاهر حسینی نجفی معروف به میرفیض الله، محدث و فقیه شیعی قرن یازدهم است.

فهرست مندرجات

- ۱ - مشخصات
- ۲ - شاگردان
- ۳ - درگذشت
- ۴ - تالیفات
- ۵ - فهرست منابع
- ۶ - پانویس
- ۷ - منابع

مشخصات

وی در تفرش به دنیا آمد.^[۱]
از تاریخ تولد او اطلاعی در دست نیست.
تفرشی برای تحصیل به مشهد رفت، سپس عازم نجف گردید و از شاگردان خاص محقق اردبیلی شد و از او اجازه روایت گرفت.^[۲]^[۳]
وی همچنین از فقها و محدثان متعددی چون حسن بن زین الدین عاملی (صاحب معالم) روایت کرد.^[۴]

شاگردان

او بعد از محقق اردبیلی عهده دار تدریس شد و شاگردان بسیاری تربیت کرد، از جمله: برادرزاده اش علی بن یونس تفرشی،^[۵] علی بن محمود عاملی که در نجف نزد تفرشی علم آموخت و از او اجازه روایت گرفت،^[۶] محمدبن علی تینینی، سیدمحمد جزایری، امیرشرف الدین علی شولستانی نجفی و محمدباقر خاتون آبادی که این دو نیز از وی اجازه روایت گرفتند.^[۷]^[۸]^[۹]
به گزارش خوانساری،^[۱۰] احتمالاً سیدمصطفی تفرشی نیز از شاگردان او بوده است.

درگذشت

تفرشی در رمضان ۱۰۲۵ در نجف وفات یافت و در همان‌جا به خاک سپرده شد.^[۱۱]^[۱۲]

تالیفات

از جمله آثار اوست: تعلیقه بر آیات الاحکام یا زیده البیان محقق اردبیلی^[۱۳] که همراه با زیده البیان در ۱۳۰۵ و ۱۳۶۸ چاپ سنگی شده و نسخه های دیگری نیز با حواشی وی موجود است^[۱۴] الاربعون حدیثاً یا رساله فی اربعین حدیثاً فی سوء عاقبه المعاندين لاهل البيت که در ۱۰۱۳ تألیف و در ۱۳۱۴ همراه با نثر اللبالی چاپ شده است^[۱۵]^[۱۶]^[۱۷] تعلیقات بر بخش الهیات از شرح ملاعلی قوشچی بر تجریدالکلام نصیرالدین طوسی^[۱۸] الانوار القمریه فی شرح الاثنی عشریه الصلایه از حسن بن زین الدین (مؤلف معالم الاصول)؛ حاشیه بر ذخیره المعاد مولی محمدباقر سبزواری (متوفی ۱۰۹۰)؛ شرح معارج الاصول از محقق حلّی؛ منهاج الشریعه یا مفتاح الشریعه که حاشیه بر مختلف الشیعه علامه حلّی است.^[۱۹]^[۲۰]^[۲۱]^[۲۲]
تفرشی بر رساله محقق اردبیلی در باره اینکه «امر به یک چیز مقتضی نهی از ضد خاص آن است» نیز نقد نوشته است.^[۲۳]
به گزارش آقابزرگ طهرانی^[۲۴] و خوانساری،^[۲۵] سید نعمت الله جزایری تألیف کتابی شبیه به نقد الرجال را به تفرشی نسبت داده، اما ظاهراً تألیف میرفیض الله طباطبائی بوده است.

فهرست منابع

- (۱) محمدمحسن آقابزرگ طهرانی، الذریعة الی تصانیف الشیعة، چاپ علی نقی منزوی و احمد منزوی، بیروت ۱۴۰۳/۱۹۸۳.
- (۲) محمدحسن بن علی اعتمادالسلطنه، مطلع الشمس، چاپ سنگی تهران ۱۳۰۱-۱۳۰۲، چاپ تیمور برهان لیمودهی، چاپ افست تهران ۱۳۶۲-۱۳۶۳ ش.
- (۳) عبدالله بن عیسی افندی اصفهانی، ریاض العلماء و حیاض الفضلاء، چاپ احمد حسینی، قم ۱۴۰۱-۱۴۱۵.
- (۴) امین.
- (۵) مصطفی بن حسین تفرشی، نقد الرجال، قم ۱۴۱۸.
- (۶) عبدالله بن نورالدین جزایری، الاجازة الکبیرة، چاپ محمد سمّامی حائری، قم ۱۴۰۹.
- (۷) محمدبن حسن خزّاعلی، امل الامل، چاپ احمد حسینی، قسم ۲، قم ۱۳۶۲ ش.
- (۸) خوانساری.

- (۹) علی اکبر زمانی نژاد، «کتابشناسی و نسخه شناسی آثار محقق اردبیلی»، در (مجموعه مقالات کنگره بزرگداشت) محقق اردبیلی، قم ۱۳۷۵ ش.
 (۱۰) حسن صدر، تکملة امل الأمل، چاپ احمد حسینی، قم ۱۴۰۶.
 (۱۱) محمدعلی بن صادقلی کشمیری، کتاب نجوم السماء فی تراجم العلماء، قم: مکتبه بصیرتی، (بی تا).

پانویس

۱. ↑ مصطفی بن حسین تفرشی، نقد الرجال، ج ۴، ص ۲۲، قم ۱۴۱۸.
۲. ↑ مصطفی بن حسین تفرشی، نقد الرجال، ج ۴، ص ۲۲، قم ۱۴۱۸.
۳. ↑ خوانساری، ج ۵، ص ۲۶۸.
۴. ↑ عبدالله بن عیسیٰ اصفهانی، ریاض العلماء و حیاض الفضلاء، ج ۴، ص ۲۸۸-۲۹۰، چاپ احمد حسینی، قم ۱۴۱۵-۱۴۰۱.
۵. ↑ محمدحسن آقابزرگ طهرانی، الذریعة الی تصانیف الشیعة، ج ۱۸، ص ۷۶، چاپ علی نقی منزوی و احمد منزوی، بیروت ۱۴۰۲/۱۹۸۳.
۶. ↑ محمدبن حسن حرّعاملی، امل الأمل، ج ۱، ص ۲۱۸، چاپ احمد حسینی، قسم ۲، قم ۱۳۶۲ ش.
۷. ↑ عبدالله بن نورالدین جزایری، الاجازة الکبیرة، ج ۱، ص ۷۹، چاپ محمد سمّامی حائری، قم ۱۴۰۹.
۸. ↑ خوانساری، ج ۵، ص ۲۶۹.
۹. ↑ حسن صدر، تکملة امل الأمل، ج ۱، ص ۳۳۲، چاپ احمد حسینی، قم ۱۴۰۶.
۱۰. ↑ خوانساری، ج ۷، ص ۱۶۸.
۱۱. ↑ محمدعلی بن صادقلی کشمیری، کتاب نجوم السماء فی تراجم العلماء، ج ۱، ص ۴۵، قم: مکتبه بصیرتی، (بی تا).
۱۲. ↑ محمدحسن بن علی اعتمادالسلطنه، مطلع الشمس، ج ۲، ص ۶۹۸، چاپ سنگی تهران ۱۳۰۱-۱۳۰۳، چاپ تیمور برهان لیمودهی، چاپ افست تهران ۱۳۶۲-۱۳۶۳ ش.
۱۳. ↑ عبدالله بن عیسیٰ اصفهانی، ریاض العلماء و حیاض الفضلاء، ج ۴، ص ۲۸۷، چاپ احمد حسینی، قم ۱۴۱۵-۱۴۰۱.
۱۴. ↑ علی اکبر زمانی نژاد، «کتابشناسی و نسخه شناسی آثار محقق اردبیلی»، ج ۱، ص ۱۶۶، در (مجموعه مقالات کنگره بزرگداشت) محقق اردبیلی، قم ۱۳۷۵ ش.
۱۵. ↑ محمدحسن آقابزرگ طهرانی، الذریعة الی تصانیف الشیعة، ج ۱، ص ۴۲۴، چاپ علی نقی منزوی و احمد منزوی، بیروت ۱۴۰۲/۱۹۸۳.
۱۶. ↑ محمدحسن آقابزرگ طهرانی، الذریعة الی تصانیف الشیعة، ج ۱۱، ص ۵۲، چاپ علی نقی منزوی و احمد منزوی، بیروت ۱۴۰۲/۱۹۸۳.
۱۷. ↑ امین، ج ۸، ص ۴۳۲.
۱۸. ↑ عبدالله بن عیسیٰ اصفهانی، ریاض العلماء و حیاض الفضلاء، ج ۴، ص ۲۸۷، چاپ احمد حسینی، قم ۱۴۱۵-۱۴۰۱.
۱۹. ↑ محمدحسن آقابزرگ طهرانی، الذریعة الی تصانیف الشیعة، ج ۲، ص ۴۳۹، چاپ علی نقی منزوی و احمد منزوی، بیروت ۱۴۰۲/۱۹۸۳.
۲۰. ↑ محمدحسن آقابزرگ طهرانی، الذریعة الی تصانیف الشیعة، ج ۶، ص ۸۶، چاپ علی نقی منزوی و احمد منزوی، بیروت ۱۴۰۲/۱۹۸۳.
۲۱. ↑ محمدحسن آقابزرگ طهرانی، الذریعة الی تصانیف الشیعة، ج ۶، ص ۱۹۵، چاپ علی نقی منزوی و احمد منزوی، بیروت ۱۴۰۲/۱۹۸۳.
۲۲. ↑ محمدحسن آقابزرگ طهرانی، الذریعة الی تصانیف الشیعة، ج ۱۴، ص ۷۰، چاپ علی نقی منزوی و احمد منزوی، بیروت ۱۴۰۲/۱۹۸۳.
۲۳. ↑ محمدحسن آقابزرگ طهرانی، الذریعة الی تصانیف الشیعة، ج ۲۱، ص ۳۹۷-۳۹۸، چاپ علی نقی منزوی و احمد منزوی، بیروت ۱۴۰۲/۱۹۸۳.
۲۴. ↑ محمدحسن آقابزرگ طهرانی، الذریعة الی تصانیف الشیعة، ج ۱۰، ص ۱۰۱، چاپ علی نقی منزوی و احمد منزوی، بیروت ۱۴۰۲/۱۹۸۳.
۲۵. ↑ خوانساری، ج ۵، ص ۲۶۸.

منابع

دانشنامه جهان اسلام، بنیاد دائرة المعارف اسلامی، برگرفته از مقاله «تفرشی»، شماره ۳۶۷۶.